

## Realizacja celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na przykładzie powiatu goleniowskiego

Mirela Romanowska\*

**Streszczenie:** Celem artykułu była prezentacja i ocena wielkości środków będących do wykorzystania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w podziale na priorytety w latach 2007–2013. Część opisowo-teoretyczną opracowano, stosując metodę studiów literaturowych. Wykorzystując metodę analizy porównawczej oraz wybrane metody statystyki opisowej, dokonano oceny wielkości przyznanych środków w podziale na poszczególne priorytety. Ocenę rozszerzono o analizę realizacji celów (inwestycji) w ramach PO KL przez powiat goleniowski w latach 2008–2013.

**Słowa kluczowe:** Program Operacyjny Kapitał Ludzki, EFS, powiat

### Wprowadzenie

Dwudziestego ósmego września 2007 r. Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), który jest jednym z programów służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Przyjęcie Programu stanowi potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu oraz umożliwia wykorzystanie środków EFS w Polsce w latach 2007–2013. Program Operacyjny Kapitał Ludzki został wyznaczony przez różne normy prawne Unii Europejskiej w różnych aktach prawnych. Normy te mają z reguły charakter zasad bezwzględnie obowiązujących wszystkie państwa członkowskie.

W ramach PO KL realizuje się dziesięć priorytetów – dziewięć o charakterze tematycznym oraz jeden – „Pomoc techniczna” – mający na celu pomoc instytucjom zaangażowanym w realizację Programu w jego sprawnym zarządzaniu i wdrażaniu.

Priorytety PO KL (*Szczegółowy opis...* 2013: 23–39):

Centralne:

- I – Zatrudnienie i integracja społeczna
- II – Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących
- III – Wysoka jakość systemu oświaty

---

\* dr Mirela Romanowska – Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Instytut Ekonomii, ul. Mickiewicza 64, 71-101 Szczecin, e-mail: mirelaj@wneiz.pl

IV – Szkolnictwo wyższe i nauka

V – Dobre rządzenie

Regionalne:

VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich

VII – Promocja integracji społecznej

VIII – Regionalne kadry gospodarki

IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Zgodnie z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. za właściwe zarządzanie i wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) odpowiada Instytucja Zarządzająca (IZ), nadzorowana przez Komitet Monitorujący PO KL. Zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju funkcję Instytucji Zarządzającej w PO KL pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

## 1. Cel główny

Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013, których celem strategicznym jest tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej (*Uczestnictwo Polski...* 2007: 161). Cel strategiczny NSRO ma być osiąganym poprzez realizację celów horyzontalnych wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytucznych Wspólnoty oraz wniosków z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń. NSRO zakłada realizację następujących celów horyzontalnych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki wpisuje się w cel główny NSRO 2007–2013, realizując przede wszystkim drugi cel horyzontalny, tj. poprawę jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej. Ponadto oprócz drugiego celu NSRO PO Kapitał Ludzki zakresem wsparcia przyczynia się do realizacji celu pierwszego NSRO PO Kapitał Ludzki poprzez poprawę jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowę mechanizmów partnerstwa, celu czwartego NSRO obejmującego wsparcie przedsiębiorstw i podnoszenie kwalifikacji ich pracowników, celu piątego NSRO odnoszącego się do przeciwdziałania marginalizacji regionów (w zakresie rozwoju społecznego) oraz celu szóstego NSRO, który zakłada wsparcie obszarów wiejskich.

## 2. Cele strategiczne

Realizacja celów strategicznych pozwoli na osiągnięcie celu głównego.

Celami strategicznymi Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki są:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.
3. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce.
4. Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy.
5. Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.
6. Wzrost spójności terytorialnej.

Cele programu zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą podejścia strategicznego, która polega na koncentracji wsparcia na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Hierarchia celów strategicznych jest odzwierciedleniem głównych kierunków interwencji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007–2013 (Rozporządzenie Komisji Europejskiej... 2006: 41).

## 3. Strategia Lizbońska

Rada Europejska w marcu 2005 r. po dokonaniu średniookresowego przeglądu Strategii Lizbońskiej przedstawiła jej zredefiniowaną formułę. Wskazała, że celem reform gospodarczych realizowanych w jej ramach powinno być przede wszystkim wzmocnienie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Rozporządzenia regulujące wykorzystanie funduszy strukturalnych w latach 2007–2013 wprowadziły zasadę podejścia strategicznego ukierunkowanego na wspieranie Strategii Lizbońskiej poprzez Strategiczne Wytyczne Wspólnoty i silniejsze połączenie między Europejskim Funduszem Społecznym a Europejską Strategią Zatrudnienia. W grudniu 2005 r. Komisja Europejska uzgodniła, że powinny być ustanowione minimalne pułapy ponoszonych nakładów. I tak, w przypadku celu *Konwergencja* jest to 60%, a *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie* – 75%. Ma to służyć realizacji strategii wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Działania przewidziane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pokrywają się z wytycznymi wspólnotowymi warunkującymi realizację każdego z celów lizbońskich. Zasady przyjęte w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia zakładają, że Polska zamierza przeznaczyć 60% środków dostępnych jej w ramach celu *Konwergencja* na realizację celów Strategii Lizbońskiej. Udział wydatków przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej w ramach PO KL wynosi 83% łącznej alokacji środków, co stanowi 12% alokacji przeznaczonej na realizację NSRO21 (ZPORR 2007–2013... 2007: 194).

#### 4. Podział wsparcia w ramach komponentu centralnego i regionalnego

Wcześniejsze doświadczenia z wdrażania i realizacji SPO RZL i Priorytetu II w ramach ZPORR jednoznacznie potwierdzają, że działania realizowane na poziomie regionalnym przyniosły najlepsze efekty. Znalazło to potwierdzenie w wynikach badań ewaluacyjnych oraz sprawozdawczości. Fakt występującego w Polsce istotnego zróżnicowania regionalnego powoduje konieczność dostosowania udzielanej pomocy do potrzeb lokalnych i regionalnych, dlatego przewidziano, że większość środków (około 60%) będzie wdrażana regionalnie przez samorządy województw. Ma to zapewnić odpowiednie dostosowanie instrumentów pomocy przewidzianych w Programie do warunków w poszczególnych województwach („Unia Europejska” 2008: 11). Wysokość tych środków z podziałem na województwa zawarto w tabeli 1. Zapisy w krajowych dokumentach programowych wskazują precyzyjny opis linii demarkacyjnej, co pozwala uniknąć powielania wsparcia realizowanego na poziomie krajowym i regionalnym. Określenie wyraźnej linii demarkacyjnej jest szczególnie istotne w przypadku Priorytetu I oraz Priorytetów VI i VII, w ramach których wsparcie jest udzielane w obszarach zatrudnienia i integracji społecznej. W priorytetach regionalnych pomoc kieruje się do osób, grup społecznych z terenu poszczególnych regionów.

**Tabela 1**

Wysokość środków przeznaczonych na finansowanie komponentu regionalnego w podziale na województwa

Województwo	Priorytet VI	Priorytet VII	Priorytet VIII	Priorytet IX	Ogółem
Dolnośląskie	154 250 306,87	106 133 694,90	108 564 977,36	116 420 974,87	485 369 954,00
Kujawsko-pomorskie	127 265 283,64	87 566 339,79	89 572 286,22	96 053 931,35	400 457 841,00
Lubelskie	162 699 366,72	111 947 167,55	114 511 623,50	122 797 933,23	511 956 091,00
Lubuskie	56 833 041,07	39 104 626,52	40 000 424,91	42 894 942,51	178 833 035,00
Łódzkie	160 203 271,29	110 229 700,42	112 754 813,09	120 913 996,20	504 101 781,00
Małopolskie	187 691 910,69	129 143 574,40	132 101 961,08	141 661 145,83	590 598 592,00
Mazowieckie	288 268 283,59	198 346 302,69	202 889 967,07	217 571 525,65	907 076 079,00
Opolskie	55 403 840,67	38 121 248,77	38 994 520,20	41 816 248,36	174 335 858,00
Podkarpackie	137 388 741,10	94 531 900,95	96 697 412,60	103 694 647,35	432 312 702,00
Podlaskie	82 755 794,20	56 941 074,48	58 245 465,48	62 460 233,84	260 402 568,00
Pomorskie	119 334 625,25	82 109 559,22	83 990 503,17	90 068 238,36	375 502 926,00
Śląskie	234 555 741,11	161 085 822,13	165 085 822,13	177 031 790,69	738 062 125,00
Świętokrzyskie	100 898 456,29	69 424 341,47	71 014 695,82	76 153 473,42	317 490 967,00
Warmińsko-mazurskie	99 405 388,37	68 397 018,94	69 963 839,66	75 026 575,02	605 931 485,00
Wielkopolskie	192 564 695,73	132 496 350,11	135 531 541,27	145 338 897,89	605 931 485,00
Zachodniopomorskie	97 410 454,41	67 024 381,72	68 559 758,44	73 520 891,43	306 515 486,00
POLSKA	2 256 929 201,00	1 552 906 053,00	1 588 479 612,00	1 703 425 446,00	7 101 740 312,00

Źródło: [www.efs.gov.pl](http://www.efs.gov.pl) (dostęp 7.06.2013).

Podział alokacji EFS w PO KL pomiędzy poszczególne obszary wsparcia odzwierciedla znaczenie istniejących w Polsce wyzwań dotyczących rozwoju zasobów ludzkich (tabela 2). Uwzględnia również doświadczenia zdobyte podczas realizacji SPO RZL,

w tym związane z zainteresowaniem beneficjentów możliwym do uzyskania wsparciem oraz dotychczasowym stopniem wykorzystania środków finansowych w ramach perspektywy finansowej 2004–2006. Znaczenie przyznane wymienionym obszarom wynika z dążenia do koncentracji wsparcia na tych działaniach, które mają największą wartość dodaną oraz pozwalają w najwyższym stopniu przyczynić się do osiągnięcia celów Strategii Lizbońskiej. Stosownie do wyników diagnozy oraz zgodnie z licznymi wspólnotowymi i polskimi opracowaniami i ocenami społeczno-ekonomicznymi najistotniejszym obszarem wymagającym wsparcia jest zatrudnienie. Stopa bezrobocia najwyższa w UE oraz najniższy wskaźnik zatrudnienia miały najistotniejszy wpływ na skierowania największych środków finansowych głównie na działania mające na celu aktywizację bezrobotnych i osób biernych zawodowo, a także na wzmocnienie systemu służb zatrudnienia działających na rzecz osób aktywizowanych. Wsparcie to pozwoli na sprawniejszą realizację w Polsce pierwszego priorytetu *Wytucznych dla polityk zatrudnienia państw członkowskich* UE. Powyższe przyczyny zdecydowały, że największą wartość środków alokacji EFS zawartej w Programie przeznaczono na zatrudnienie (24% – Priorytety I i VI) i na integrację społeczną (około 18% – Priorytety I i VII). W ramach komponentu regionalnego wykorzystano – odpowiednio – ponad 95% i prawie 80% środków (*Ogólne zasady...* 2007: 49). Zapóźnienie technologiczne względem państw UE-15 wymaga od Polski podjęcia zdecydowanych kroków zmierzających do realizacji idei gospodarki opartej na wiedzy. Zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę umiejętności zdecydowały o wsparciu obszarów edukacji (Priorytety III i IX) kwotą stanowiącą łącznie około 24% środków, z czego na komponent regionalny przypada około 63% środków. Sektor nauki, w tym szkolnictwa wyższego (Priorytet IV), otrzyma wsparcie realizowane w całości w komponencie centralnym, w wysokości ponad 8% alokacji EFS (*Ogólne zasady...* 2007: 51). W dobie globalizacji przed pracownikami i przedsiębiorstwami stwarza to szansę dostosowania się do zachodzących zmian gospodarczych i społecznych. Wysoki poziom bezrobocia w latach 90. potwierdził niską skuteczności działań osłonowych dla zwalnianych pracowników oraz braku ich zdolności dostosowawczych. Uzasadnia to przeznaczenie na projekty związane z adaptacyjnością (Priorytety II i VIII) około 21% alokacji EFS w PO KL, z czego na szczeblu regionalnym i lokalnym około 67% środków (*Ogólne zasady...* 2007: 53). Tylko współpraca między administracją publiczną a partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i organizacjami zawodowymi pozwala na realizację zadań publicznych. W celu realizacji partnerskiego modelu współpracy niezbędne jest przygotowanie partnerów społecznych do pełnienia funkcji aktywnego partnera administracji publicznej oraz wzmocnienie potencjału tych instytucji do efektywnego i profesjonalnego zaangażowania w procesy współpracy z administracją. To wszystko zdecydowano o przeznaczeniu na obszar wspierania zdolności instytucjonalnej oraz rozbudowę mechanizmów partnerstwa, mieszczącej się w Priorytecie V, ponad 5% środków PO KL.

**Tabela 2**

Podział środków w ramach Programu Kapitał Ludzki na poszczególne priorytety

Priorytet	Wkład wspólnotowy (euro)	Wkład krajowy (euro)	Ogółem (euro)	Udział procentowy
I. Zatrudnienie i integracja społeczna	430 260 954	75 928 404	506 189 358	4,43
II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących	661 310 120	116 701 786	778 011 906	6,81
III. Wysoka jakość systemu oświaty	855 300 828	150 935 440	1 006 236 268	8,81
IV. Szkolnictwo wyższe i nauka	816 311 813	144 055 026	960 366 839	8,41
V. Dobre rządzenie	519 225 980	91 628 114	610 854 094	5,35
VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich	1 918 389 821	338 539 380	2 256 929 201	19,76
VII. Promocja integracji społecznej	1 319 970 145	232 935 908	1 552 906 053	13,60
VIII. Regionalne kadry gospodarki	1 350 207 670	238 271 942	1 588 479 612	13,91
IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	1 447 911 629	255 513 817	1 703 425 446	14,92
X. Pomoc techniczna	388 287 040	68 521 242	456 808 282	4,00
<b>OGÓŁEM PO KL:</b>	<b>9 707 176 000</b>	<b>1 713 031 059</b>	<b>11 420 207 059</b>	<b>100</b>

Źródło: opracowanie na podstawie danych zawartych na stronie internetowej [www.efs.gov.pl](http://www.efs.gov.pl) (dostęp 1.06.2013).

## 5. Wykorzystanie środków w ramach PO KL przez powiat goleniowski

Powiat goleniowski jest położony w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. W jego skład wchodzi sześć gmin: Goleniów, Maszewo, Nowogard, Stepnica, Przybierków i Osina. Zajmuje powierzchnię 1617 km<sup>2</sup>. Zamieszkuje go około 79 tys. osób. Stolicą powiatu jest miasto Goleniów, oddalone 35 km od Szczecina i 220 km od Berlina. Powiat goleniowski należy do stosunkowo atrakcyjnych turystycznie regionów województwa dzięki znacznym powierzchniom zajmowanym przez tereny leśne (35% ogólnej powierzchni) oraz akwenom (około 7% powierzchni). Na terenie gminy Goleniów utworzono Goleniowski Park Przemysłowy o powierzchni 300 ha, a na terenie powiatu funkcjonuje około 7300 podmiotów gospodarczych. Jest jednym z najlepiej rozwijających się powiatów w województwie zachodniopomorskim. Aktywność i chęć dalszego rozwoju potwierdza między innymi realizacją wielu działań i inwestycji z wykorzystaniem środków pochodzących z Unii Europejskiej (tabela 3), wpisując się tym samym w realizację programu Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

**Tabela 3**

Wykorzystanie środków pochodzących z PO KL w powiecie goleniowskim w latach 2008–2014

Lp.	Miejsce realizacji inwestycji	Program operacyjny	Nazwa programu	Kwoty dofinansowania (zł)	Łączna wielkość zaangażowanych środków (zł)	Czas realizacji
1	2	3	4	5	6	7
1	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowogardzie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Elokwentny Techniczny Absolwent Teraz – ETAT	646 200,00	734 480,00	1.09.2009–30.06.2011
2	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowogardzie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Nauka i praktyka za dotacje daje kwalifikacje	422 959,00	480 245,00	1.01.2011–21.12.2011
3	Zespół Szkół Zawodowych w Goleniowie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Wysokie kwalifikacje zawodowe sukcesem na rynku pracy	567 886,07	645 326,45	29.09.2009–30.07.2011
4	Zespół Szkół Zawodowych w Goleniowie Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nowogardzie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	Praktyka najlepszym nauczycielem	1 544 480,00	1 544 480,00	1.08.2012–30.06.2014
5	Zespół Szkół Specjalnych w Goleniowie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nowogardzie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 9.1 – Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty Poddziałanie 9.1.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych	WENI 2 SPG (Wsparcie Niepełnosprawnych Intelktualnie 2 Szkoły Powiatu Goleniowskiego)	1 041 223,00	1 041 223,00	1.10.2009–30.06.2011
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Priorytet VII – Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	Z bezradności do aktywności	9 975 502,29	11 076 612,09	2008–2013

1	2	3	4	5	6	7
7	Starostwo Powiatowe w Goleniowie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Działanie 5.2 – Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej Poddziałanie 5.2.1 – Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej	Wypracowanie programu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży w Powiecie Goleniowskim	1 435 200,00	1 435 200,00	1.01.2011–31.12.2013
8	Starostwo Powiatowe w Goleniowie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII – Promocja integracji społecznej Działanie 7.4 – Projekty innowacyjne	Wieloletnia prognoza finansowa wzmocnieniem potencjału administracyjnego Powiatu Goleniowskiego	286 940,00	326 340,00	1.01.2011–31.12.2013
9	Powiatowy Urząd Pracy	POKL 6.1.2	Piramida kompetencji	174 876,00	224 707,00	1.01.2011–31.12.2012
10	Powiatowy Urząd Pracy	POKL 6.1.2	Piramida kompetencji – II edycja	62 500,00	83 427,00	01.01.2013–31.12.2014
11	Powiatowy Urząd Pracy	POKL 8.1.2	Postaw na siebie	1 431 572,00	1 442 272,00	1.04.2012–20.03.2014
12	Powiatowy Urząd Pracy	POKL 6.1.3	Droga do pracy	3 680 700,00	3 680 700,00	do 31.12.2013
13	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nowogardzie	POKL 9.1.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych	WENI – wspomaganie edukacyjne niepełnosprawnych intelektualnie	242 877,00	242 877,00	1.09.2008–31.08.2009
Razem				21 512 915,36	22 957 889,54	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych w starostwie powiatowym w Goleniowie.

**Tabela 4**

Wielkość i struktura środków na realizację inwestycji w powiecie goleniowskim z podziałem na osie PO KL i źródła finansowania

Oś priorytetowa	Środki z UE (zł)	Struktura środków UE w podziale na osie (%)	Środki własne (zł)	Struktura środków własnych w podziale na osie (%)	Łączne finansowanie osi (zł)	Struktura finansowania osi (%)	Udział środków UE w finansowaniu osi (%)
Oś V	1 435 200,00	6,67	0,00	0,00	1 435 200,00	6,25	100,00
Oś VI	3 918 076,00	18,21	70 758,00	9,63	3 988 834,00	17,37	98,23
Oś VII	10 262 442,29	47,70	1 140 509,80	78,93	11 402 952,09	49,67	90,00
Oś VIII	1 431 572,00	6,65	10 700,00	0,74	1 442 272,00	6,28	99,26
Oś IX	4 465 625,07	20,76	223 006,38	15,43	4 688 631,45	20,42	95,24
Razem	21 512 915,36	100,00	1 444 974,18	100,00	22 957 889,54	100,00	93,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych w starostwie powiatowym w Goleniowie.



W latach 2008–2013 powiat goleniowski wykorzystał w ramach finansowania inwestycji w obszarze pięciu osi priorytetowych, tj. V, VI, VII, VIII, IX PO KL środki unijne w wysokości 21 512 915,36 zł. Stanowią one 93,71% całości wydatków, jakie poniósł powiat na finansowanie wymienionych w tabeli 3 trzynastu działań i inwestycji. Zakończenie realizacji niektórych projektów zgodnie z harmonogramem nastąpi w 2014 r. (tabela 3, poz. 4, 10, 11).

Ogółem powiat goleniowski zaangażował w PO KL środki w wysokości 22 957 889,54 zł, w tym środki własne stanowią 1 444 974,18 zł, czyli 6,29 % (tabela 4). Największe kapitały zostały skierowane na finansowanie działań i inwestycji podejmowanych w ramach VII osi. Stanowiły łącznie kwotę 11 402 952,09 zł, czyli 49,67 % całości środków, 47,7% środków unijnych i aż 78,93% zaangażowanych w ten program środków własnych. Zdecydowanie mniejsze środki zostały zaangażowane w oś IX, bo 4 688 631,45 zł, stanowiąc 20,42% ogółu środków. Nieco mniejszy udział przypada na priorytet VI – 17,37 % (3 988 834 zł) i bardzo zbliżone kwoty przypadają na oś V – 1 435 200 zł (6,25%) oraz oś VIII – 1 442 272,0 zł (6,28%). Jedynie wydatki na działania realizowane w ramach priorytetu V były w całości finansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej. Najniższy udział tych środków wystąpił w finansowaniu osi VII i wyniósł 90%, co oznacza, że to właśnie w niej największy udział mają środki własne powiatu – 10%. W wydatkach ponoszonych na realizację działań w ramach pozostałych osi środki własne mają niewielki lub wręcz bardzo znikomy udział, tj. od nieco ponad 4% (priorytet IX) do niespełna 0,74% (oś VIII). Największe środki w ramach PO KL powiat Goleniów zaangażował w oś VII – 1 140 509,80 zł. Stanowi to 78,93% środków własnych. Zdecydowanie mniej, bo 223 006,38 zł (15,43%), powiat przeznaczył na inwestycje w ramach IX osi priorytetowej, natomiast 70 758,0 zł (9,63%) w ramach VI priorytetu. Ta struktura nieco odbiega od podziału środków na poszczególne priorytety w ramach PO KL w skali globalnej (tabela 2), gdyż największy udział przypada tam na oś priorytetową VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich (19,76 %), później IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach (14,92%).

## Podsumowanie

Przeprowadzona analiza dowodzi, że środki pochodzące z Unii Europejskiej są znaczącym źródłem finansowania działań i inwestycji, których powiat nie podjąłby się ze względu na sytuację finansową i brak wystarczających środków. Podobna sytuacja występowała w wielu jednostkach samorządowych. Powiat goleniowski właściwie wykorzystał stworzone jednostkom możliwości, dzięki temu uczyniono znaczny krok ku wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszeniu różnic w jakości usług edukacyjnych. Podjęte działania pozwoliły także na podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego w powiecie oraz wypracowanie programu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży w powiecie goleniowskim. Ponadto aktywność powiatu goleniowskiego w latach 2010–2012 uwiidoczniała się poprzez realizację projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 Oś Priorytetowa VII „Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia” Działanie 7.1. „Infrastruktura edukacyjna” Poddziałanie 7.1.2. „Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne” projekt pn. „Budowa i wyposażenie Powiatowego Centrum Edukacyjno-Rewalidacyjnego na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych w Goleniowie” na kwotę około 10 000 000 zł. Realizacja inwestycji przyczyniła się do wypełniania przez Polskę zobowiązań w zakresie polityki zrównoważonego rozwoju wyni-

kających z członkostwa w UE. Nowo powstała infrastruktura techniczna budynku PCER jest oparta na mechanizmach służących ochronie środowiska (nowoczesna technologia, zmniejszenie zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi, ograniczenie zużycia energii ze źródeł nieodnawialnych).

## Literatura

- „Fundusze Europejskie” – miesięcznik dostępny w internecie, [www.fundusze-europejskie.pl](http://www.fundusze-europejskie.pl).
- Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych* (2004), Ministerstwo Finansów, Warszawa.
- Ogólne zasady wdrażania Funduszy Strukturalnych* (2007), Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa.
- Przygotowanie Polski do uczestnictwa w europejskiej polityce i integracji społecznej* (2005), Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa.
- Przygotowanie Polski do uczestnictwa w europejskiej polityce integracji społecznej* (2002), materiały wewnętrzne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa.
- Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006.
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej WE 1260/99/WE z 20 grudnia 2003.
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej WE 1725/199 z 12 kwietnia 2007.
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej WE nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006.
- Uczestnictwo Polski w europejskiej polityce integracji społecznej* (2007), materiały wewnętrzne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa.
- „Unia Europejska” (2008), miesięcznik informacyjny dla beneficjentów EFS, nr 12.
- [www.efs.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Finansowanie](http://www.efs.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Finansowanie).
- ZPORR 2004–2006. Uzupełnienie Programu* (2005), Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa.
- ZPORR 2007–2013. Uzupełnienie Programu* (2007), Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa.

## ATTAINING OBJECTIVES OF THE OPERATIONAL PROGRAMME HUMAN CAPITAL PRESENTED ON THE EXAMPLE OF GOLENIÓW DISTRICT

**Abstract:** The aim of this article is to present and evaluate the funds to be used within the Operational Programme Human Capital divided into priorities in the years 2007–2013. The descriptive and theoretical part of this article was developed using literature studies. The amount of provided funds, within the division into particular priorities, was evaluated using the method of comparative analysis and selected methods of descriptive statistics. This evaluation also includes the analysis of attaining objectives and realization of investments within OP HC by Goleniów District with the division of resources into priorities, at the same time taking the amount of own allocated resources into consideration.

**Keywords:** Operational Programme Human Capital, priorities, European Social Fund (ESF), district

**Translated by** Mirela Romanowska